Հաստատված է
ԵՊՀ գիտական խորհրդի
2010 թ. նոյեմբերի 18-ի թիվ 7 նիստում
(2015 թ. մայիսի 7-ի նիստում կատարված
փոփոխություններով ու լրացումներով)

ԵՊՀ գիտական խորհրդի նախագահ Ա. Հ. Սիմոնյան

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ԴԱՍԱԽՈՍՆԵՐԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ԿՐԹԱԳԻՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԵՐԵՎԱՆ - 2010

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1. Երևանի պետական համալսարանում դասախոսների որակավորման բարձրացման կրթագիտական ծրագրի կառուցվածքի և բովանդակության նորացումը պայմանավորված է ԵՊՀ 2010 - 2014 թթ. զարգացման ռազմավարական ծրագրի մի շարք խնդիրների (խնդիր I գ՝ «Ապահովել կրեդիտային համակարգի ընդլայնված կիրառությունը Համալսարանի բոլոր կրթական ծրագրերում և ուսուցման ձևերում», խնդիր IV ա՝ «Համալրել և բարելավել դասախոսական կազմը՝ որակի հավաստման միջազգային չափանիշներին համապատասխան») լուծման անհրաժեշտությամբ։

1.2. Նորացված ծրագրում դասախոսական կազմի որակավորման բարձրացումը դիտարկվում է թե՛ որպես դասախոսի հարատև կրթության բաղադրիչ՝ նրա մասնագիտական կոմպետենցիաների շարունակական զարգացմամբ, թե՛ որպես համալսարանական կրթության որակի ներքին ապահովման համակարգի կարևորագույն կառուցամաս։

1.3. Ծրագիրը ԵՊՀ դասախոսական կազմին հնարավորություն է տալիս ձեռք բերելու անհատական հետաքրքրություններով ու կարիքներով կամ մասնագիտության ոլորտի նոր պահանջներով պայմանավորված կոմպետենցիաներ՝ դասախոսի համար առավել հարմար ժամկետներում։

1.4. *«Կրեդիտային համակարգով դասախոսների որակավորման բարձրացման կրթագիտական ծրագրի կառուցվածքը և բովանդակությունը»* մեթոդական փաստաթուղթը սահմանում է այդ ծրագրի կառուցվածքը, բովանդակությունը, կրթական և հետազոտական-մեթոդական մոդուլների ու դասընթացների կազմը և դրանց՝ ECTS կրեդիտներով արտահայտված աշխատածավալները։

2. ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

2.1. Կրեդիտային համակարգով կառուցված որակավորման բարձրացման ծրագիրը դասախոսին հնարավորություն է տալիս բարձրացնելու իր որակավորումը ուսուցման անհատական ծրագրով՝ կրթական և հետազոտական-մեթոդական մոդուլների հարաբերակցության ընտրությամբ ապահովելով իր համար նախընտրելի կոմպետենցիաների զարգացումը։

2.2. Դասախոսի որակավորման բարձրացման ծրագիրը բաղկացած է երկու հիմնական կառուցամասից՝ կրթական և հետազոտական-մեթոդական, որոնցից յուրաքանչյուրով նախատեսված աշխատանքներն իրականացվում են հնգամյա ժամկետում՝ համաձայն ունկնդրի որակավորման բարձրացման անհատական ծրագրի՝ պահպանելով սույն ծրագրում սահմանված ավարտական պահանջները (աղ. 1)։ Ելնելով իր նախասիրություններից՝ ունկնդիր դասախոսն ինքն է որոշում կրթական ու հետազոտական-մեթոդական կառուցամասերի հարաբերակցությունը և բովանդակությունը՝ արտացոլելով դրանք իր անհատական ծրագրում։

Աղյուսակ 1. Դասախոսների որակավորման բարձրացման կրթագիտական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը

Հ/հ	Ծրագրի բաղադրիչի անվանումը	Ունկնդրի կրեդիտային բեռնվածությունը	
		պարտադիր	առավելագույն
Ա	**ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ**	**10**	**27**
1.	**Ընդհանուր պատրաստություն**	**7**	**17**
2.	**Մանկավարժական-հոգեբանական պատրաստություն**	**1**	**4**
3.	**Մասնագիտական պատրաստություն**	**2**	**6**
4.	**Որակավորման բարձրացման այլ ձևեր**	**-**	**-**
Բ	**ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ - ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ**	**3**	**20**
1.	**Հրատարակումներ**	2	-
2.	**Զեկուցում համաժողովում (աշխատաժողովում կամ գիտաժողովում)**	**1**	**-**
3.	**Ատենախոսության պաշտպանություն**	**-**	**-**
	5 ՏԱՐՈՒՄ ԴԱՍԱԽՈՍԻ ՎԱՍՏԱԿԱԾ ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՆԱԿԸ՝ 30		

2.3. Ծրագրի ընդհանուր աշխատածավալը 30 կրեդիտ է, որից 10 / 27-ը կազմում է կրթական բեռնվածությունը, 3 / 20-ը՝ հետազոտական-մեթոդական։

2.4. Կրթական կառուցամասի առավելագույն բեռնվածությունը սահմանվում է 27 կրեդիտ, որից 10-ը՝ պարտադիր։ Հետազոտական-մեթոդական կառուցամասից ունկնդիրը կարող է հավաքել առավելագույնը 20 կրեդիտ, որից 3-ը՝ պարտադիր։

Դասախոսը 13 կրեդիտ պարտադիր բեռնվածությանը, իր ընտրությամբ, ավելացնում է ևս 17-ը՝ լրացնելով պահանջվող կրեդիտային աշխատածավալը[1]։

3. ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դասախոսի որակավորման բարձրացման կրթագիտական ծրագրի կրթական ու հետազոտական-մեթոդական կառուցամասերի բովանդակությունը, բաղադրիչ մոդուլների կրեդիտատարությունը և գնահատման ձևերը տրված են *հավելվածում։*

3.1. Կրթական կառուցամաս

Ծրագրի կրթական կառուցամասի առավելագույն բեռնվածությունը 27 կրեդիտ է (որից 10 կրեդիտը կազմում են պարտադիր դասընթացները)։ Կառուցամասը ներառում է հետևյալ **4 բաղադրիչները՝** ***ընդհանուր, մանկավարժական-հոգեբանական ու մասնագիտական պատրաստության կրթամասեր և որակավորման բարձրացման այլ ձևեր։*** Առաջին կրթամասը ծառայում է օտար լեզվով դասավանդելու և ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ կիրառելու հմտությունների ձևավորմանը, երկրորդը՝ մանկավարժական և հոգեբանական հմտությունների զարգացմանը, երրորդը՝ մասնագիտական գիտելիքների նորացմանը։ Կրթական չորրորդ բաղադրիչը՝ ***որակավորման բարձրացման այլ ձևերը,*** ներառում է հիմնական ծրագրից դուրս դասախոսի դրսևորած ակտիվությունը՝ վերապատրաստում, ստաժավորում, մասնակցություն ամառային դպրոցներին և այլն։

3.1.1. ***Ընդհանուր պատրաստության*** **կրթամասի** առավելագույն բեռնվածությունը 17 կրեդիտ է (որից 7 կրեդիտը կազմում են պարտադիր մոդուլները)։ Կրթամասը ներառում է 7 մոդուլ (որից 3-ը՝ պարտադիր). անգլերենի իմացության տարբեր մակարդակների 6 մոդուլ (որից 1-ը՝ պարտադիր)՝ յուրաքանչյուրը 3-ական կրեդիտ աշխատածավալով, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների 4 մոդուլ (որից 2-ը՝ պարտադիր)՝ յուրաքանչյուրը 2-ական կրեդիտ աշխատածավալով։ Կրթամասի դասընթացները նպատակաուղղված են ակադեմիական միջավայրում անգլերենի գործածությանը և ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմանը **(փոփ. 07.05.2015)**։

[1] Այս 17 կրեդիտը կարող է լինել ինչպես կրթական, այնպես էլ հետազոտական-մեթոդական կառուցամասից, կամ ձևավորվել երկուսից էլ՝ տարբեր հարաբերակցությամբ։

3.1.2. ***Մանկավարժական-հոգեբանական պատրաստության կրթամասի*** առավելագույն բեռնվածությունը 4 կրեդիտ է (որից 1 կրեդիտը կազմում է պարտադիր դասընթացը)։ Կրթամասն ընդգրկում է 4 մոդուլ (որից 1-ը՝ պարտադիր)՝ յուրաքանչյուրը 1-ական կրեդիտ աշխատածավալով։ Կրթամասի դասընթացները նպատակաուղղված են դասավանդման, ուսումնառության ու գնահատման ժամանակակից մեթոդների յուրացմանը և մանկավարժական ու հոգեբանական անհրաժեշտ հմտությունների զարգացմանը։

3.1.3. ***Մասնագիտական պատրաստության կրթամասի*** առավելագույն բեռնվածությունը 10 կրեդիտ է (որից 2 կրեդիտը կազմում է պարտադիր դասընթացը)։ Կրթամասը ներառում է 5 մոդուլ (որից 1-ը՝պարտադիր)՝ յուրաքանչյուրը 2-ական կրեդիտ աշխատածավալով։ Դասընթացները նպատակաուղղված են դասախոսի մասնագիտական գիտելիքների արդիականացմանը **(փոփ. 07.05.2015)**։

3.1.4. **Որակավորման բարձրացման այլ ձևերով** նախատեսված յուրաքանչյուր ձևի նվազագույն աշխատածավալը 1 կրեդիտ է, առավելագույնը՝ 5։ Ծրագրի այս բաղադրիչի ընդհանուր բեռնվածությունը չի սահմանափակվում։ Նրա նպատակն է հաշվառել և կրեդիտավորել որակավորման բարձրացման հիմնական կրթական ծրագրից դուրս ունկնդրի դրսևորած ակտիվությունը։

3.1.5. ԵՊՀ-ից դուրս (հանրապետությունում կամ արտերկրում) դասախոսի որակավորման բարձրացման, վերապատրաստման կամ կատարելագործման արդյունքները (նաև հեռավար ուսուցմամբ) կարող են ճանաչվել՝ հաշվարկվելով սույն ծրագրի համապատասխան բաղադրիչի համար սահմանված կրեդիտների շնորհմամբ **(փոփ. 07.05.2015)**։

3.1.6. Ընդհանուր պատրաստության կրթամասի որևէ բաղադրիչից (բաղադրիչներից) ավարտական պահանջներին բավարարող ընդհանուր պատրաստություն ունենալու և այն ընդունված կարգով փաստելու դեպքում ունկնդիրը ստանում է սահմանված կրեդիտները՝ առանց մասնակցելու դասընթացին։

3.2. Հետազոտական-մեթոդական կառուցամաս

Ծրագրի հետազոտական-մեթոդական կառուցամասի առավելագույն բեռնվածությունը կարող է կազմել մինչև 20 կրեդիտ (որից 3-ը՝ պարտադիր)։ Այն ներառում է

հետևյալ 3 բաղադրիչները՝ ***հրատարակումներ, զեկուցում համաժողովում (աշխատաժողովում, գիտաժողովում) և ատենախոսության պաշտպանություն:***

3.2.1. ***Հրատարակումներ*** են գիտական հոդվածը, ուսումնամեթոդական աշխատանքը, ուսումնական ձեռնարկը, դասագիրքը և մենագրությունը (այդ թվում՝ էլեկտրոնային հրատարակմամբ)։ Մեկ գիտական հոդվածի համար դասախոսը ստանում է 3 կրեդիտ, եթե այն հրապարակվել է միջազգային գրախոսվող հանդեսում, և 1 կրեդիտ, եթե այն լույս է տեսել ՀՀ ԲՈՀ-ի հաստատած ցուցակի պարբերական գիտական հրատարակություններում։ Մեկ ուսումնամեթոդական աշխատանքը գնահատվում է 1 կրեդիտ, ուսումնական ձեռնարկը՝ 5, իսկ դասագիրքը և մենագրությունը՝ յուրաքանչյուրը 10-ական։ Մեկ գիտական հոդվածի հրատարակումը և մեկ ուսումնամեթոդական աշխատանքի կազմումը պարտադիր են դասախոսի հնգամյա աշխատանքային շրջափուլի համար (ինչը կազմում է նվազագույնը 2 կրեդիտ) **(փոփ. 07.05.2015)**։

3.2.1.1. Հանրակրթական դպրոցի համար նախատեսված ուսումնական գրականությունից հաշվառվում է միայն դասագիրքը՝ 10 կրեդիտ **(լրաց. 07.05.2015)**։

3.2.1.2. Վերահրատարակված աշխատանքը կրեդիտավորվում է վերամշակված և լրացված լինելու դեպքում, ծրագրի 5-ամյա ժամկետում՝ 1 անգամ **(լրաց. 07.05.2015)**։

3.2.1.3. Դասախոսի մասնագիտության առանձնահատկություններից ելնելով՝ հաշվարկվում են նաև գրանցված գյուտերը, հեղինակած քարտեզները, հետազոտությունները և այլ աշխատանքներ **(լրաց. 07.05.2015)**։

3.2.2. ***Համաժողովում (աշխատաժողովում կամ գիտաժողովում) զեկուցման*** համար (հրատարակվելու դեպքում) դասախոսը ստանում է 1 կրեդիտ, ինչը նույնպես պարտադիր է վերոնշյալ ժամկետի համար **(փոփ. 07.05.2015)**։

3.2.3. Թեկնածուական և դոկտորական ***ատենախոսության*** հնարավոր ***պաշտպանության*** համար նախատեսվում են 6 և 10 կրեդիտ աշխատածավալներ համապատասխանաբար։

3.2.4. Այսպիսով, հետազոտական-մեթոդական կառուցամասից 3 կրեդիտ պարտադիր բեռնվածությունը սահմանվում է գիտական հոդվածի, ուսումնամեթոդական աշխատանքի և համաժողովում զեկուցման համար՝ յուրաքանչյուրը 1-ական կրեդիտ աշխատածավալով։ Մնացած 17 կրեդիտը դասախոսը կարող է կուտակել հետազոտական-մեթոդական կառուցամասի տարբեր բաղադրիչներից՝ իր հետազոտական նախասիրություններին համապատասխան։

4. ԾՐԱԳՐԻ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

4.1. Որակավորման բարձրացումը հավաստելու համար ունկնդիրը հնգամյա ծրագրի կատարման արդյունքում պետք է կուտակի առնվազն 30 կրեդիտ, որը ներառում է ծրագրի ինչպես կրթական, այնպես էլ հետազոտական-մեթոդական կառուցամասերը։

4.2. Դասախոսի որակավորման բարձրացման անհատական ծրագրի կրթական կառուցամասի առավելագույն բեռնվածությունը կարող է կազմել առավելագույնը 27 կրեդիտ, իսկ նվազագույնը՝ 10։ Ընդ որում, մինչև 17 կրեդիտ (որից 7-ը՝ պարտադիր)՝ ընդհանուր, 4-ը (որից 1-ը՝ պարտադիր)՝ մանկավարժական-հոգեբանական, 6-ը (որից 2-ը՝ պարտադիր)՝ մասնագիտական պատրաստությունից։

4.3. Ծրագրի հետազոտական-մեթոդական կառուցամասի առավելագույն բեռնվածությունը կարող է կազմել 20 կրեդիտ, իսկ նվազագույնը՝ 3։ Ընդ որում, 3 կրեդիտ պարտադիր բեռնվածությունը ձևավորվում է 1 գիտական հոդվածի, 1 ուսումնա-մեթոդական աշխատանքի և համաժողովում 1 զեկուցման համար։

4.4. Ամփոփիչ ատեստավորման հիմնական չափանիշ է որակավորման բարձրացման համար սահմանված հետևյալ պահանջների կատարումը, համաձայն որի՝ որակավորման բարձրացում անցած են համարվում այն դասախոսները, որոնք՝

- ձեռք են բերել ակադեմիական միջավայրում անգլերենով հաղորդակցվելու բավարար հմտություն,
- տիրապետում են տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և կարողանում են դրանք օգտագործել ուսումնական գործընթացում,
- տիրապետում են դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներին և ունեն հոգեբանական անհրաժեշտ հմտություններ,
- քաջատեղյակ են կրթագիտական տվյալ բնագավառի զարգացման գերակա ուղղություններին,
- ձեռք են բերել համակարգված ու նորացված տեսական և գործնական գիտելիքներ՝ կապված իրենց որակավորմանը ներկայացվող նոր պահանջների հետ,

- հետևողականորեն զբաղվում են մեթոդական ու հետազոտական աշխատանքներով և որոշակի ներդրում ունեն գիտության իրենց բնագավառում,
- ձեռք բերած գիտական արդյունքները կիրառում են կրթական գործընթացում։

Հավելված

Դասախոսների որակավորման բարձրացման կրթագիտական ծրագրի կրթական ու հետազոտական-մեթոդական կառուցամասերի բովանդակությունը և բաղադրիչների գնահատման ձևերը

Կրթական/հետազոտական-մեթոդական մոդուլը	Միավոր մոդուլի համար սահմանված կրեդիտը	Ունկնդրի կրեդիտային բեռնվածությունը		Ժամաքանակը (լս./ինքն.)	Գնահատման ձևը
		պարտադիր	առավելագույն		
Ա. ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (10 - 27 կրեդիտ)		**10**	**27**	**360/450**	
1. Ընդհանուր պատրաստություն		**7**	**17**	**260/250**	
Անգլերենը ակադեմիական միջավայրում		**3**	**9**	**180/90**	քննություն
• *1-ին մակարդակ*	3			60/30	
• *2 - 6-րդ մակարդակներ*	3-ական			60/30-ական	
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ		**4**	**8**	**80/160**	ստուգարք
• *Համակարգչային գրագիտություն (կիրառական ծրագրեր՝ Word, Excel, Internet Explorer և այլն)*	2			20/40	
• *Լսարանային ցուցադրությունների պատրաստում (PowerPoint և այլն)*	2			20/40	
• *Կիրառական ծրագրային փաթեթներ (MATLAB, LabVIEW և այլն)*	2			20/40	
• *Ուսուցողական Case-փաթեթների պատրաստում*	2			20/40	
2. Մանկավարժական – հոգեբանական պատրաստություն		**1**	**4**	**40/80**	ստուգարք
• *Դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներ*	1			10/20	
• *Կրթական ծրագրերի մշակման հիմունքներ*	1			10/20	
• *Մանկավարժական հոգեբանություն*	1			10/20	
• *Խոսքի մշակույթ*	1			10/20	
3. Մասնագիտական պատրաստություն	**10**	**2**	**10**	**100/200**	ստուգարք
• *1-ին՝ Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները*	2			20/40	
• *2 - 5-րդ դասընթացներ*	2-ական			20/40-ական	
4. Որակավորման բարձրացման այլ ձևեր (վերապատրաստում, ստաժավորում, ամառային դպրոց և այլն)	**1 - 5**	**-**	**-**		մասնակցության հավաստում/ տեղեկանք
Բ. ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ - ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (3 - 20 կրեդիտ)		**3**	**20**		հավաստող փաստաթղթի տրամադրում
1. Հրատարակումներ		2			
• *Գիտական հոդված*		1			
- *միջազգային գրախոսվող հանդեսներում*	3				
- ՀՀ ԲՈՀ-ի հաստատած ցուցակի պարբերական գիտական հրատարակություններում	1				
• *Ուսումնամեթոդական աշխատանք*	1	1			
• *Ուսումնական ձեռնարկ*	5				
• *Դասագիրք*	10				
• *Մենագրություն*	10				

2. Զեկուցում համաժողովում (աշխատաժողովում կամ գիտաժողովում)	1	1			
3. Ատենախոսության պաշտպանություն		-			
• *դոկտորական*	10				
• *թեկնածուական*	6				
5 ՏԱՐՈՒՄ ԴԱՍԱԽՈՍԻ ՎԱՍՏԱԿԱԾ ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՆԱԿԸ՝ 30					